

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 20. september 2016
(OR. en)

Institutsioonidevaheline
dokument:
2016/0289 (NLE)

12384/16
ADD 1

LIMITE

MAMA 179
MED 38
CFSP/PESC 720
RHJ 21

ETTEPANEK

Saatja: Euroopa Komisjoni peasekretär,
allkirjastanud Jordi AYET PUIGARNAU, direktor

Kättesaamise
kuupäev: 19. september 2016

Saaja: Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär

Komisjoni dok nr: JOIN(2016) 41 final ANNEX 1

Teema: LISA järgmise dokumendi juurde:
Ühisettepanek: NÕUKOGU OTSUS seisukoha kohta, mille liit võtab
assotsiatsiooninõukogus, mis on loodud Euroopa - Vahemere piirkonna
lepinguga, millega luuakse assotsiatsioon ühelt poolt Euroopa ühenduste
ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt Jordaania Hašimiidi Kuningriigi
vahel, „ELi ja Jordaania Partnerluse prioriteetide“ ja sellele lisatud
„Kokkuleppe“ vastuvõtmise küsimuses

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument JOIN(2016) 41 final ANNEX 1.

Lisatud: JOIN(2016) 41 final ANNEX 1

EUROOPA
KOMISJON

LIIDU VÄLISASJADE
JA JULGEOLEKUPOLIITIKA
KÕRGE ESINDAJA

Brüssel, 19.9.2016
JOIN(2016) 41 final

ANNEX 1

LISA

järgmise dokumendi juurde:

Ühissetpanek:

NÕUKOGU OTSUS

seisukoha kohta, mille liit võtab assotsiatsiooninõukogus, mis on loodud Euroopa – Vahemere piirkonna lepinguga, millega luuakse assotsiatsioon ühelt poolt Euroopa ühenduste ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt Jordaania Hašimiidi Kuningriigi vahel, „ELi ja Jordaania Partnerluse prioriteetide“ ja sellele lisatud „Kokkuleppe“ vastuvõtmise küsimuses

ELi – Jordaania 12. ASSOTSIATSIOONINÕUKOGU [PÄEV KUU AASTA] OTSUS
nr 01/2016

Kokkuleppimine ELi ja Jordaania partnerluse prioriteetides

EUROOPA LIIDU – JORDAANIA ASSOTSIATSIOONINÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa – Vahemere piirkonna lepingut, millega luuakse assotsiatsioon ühelt poolt Euroopa ühenduste ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt Jordaania vahel,

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa – Vahemere piirkonna leping, millega luuakse assotsiatsioon ühelt poolt Euroopa ühenduste ja nende liikmesriikide ja teiselt poolt Jordaania vahel, sõlmiti 24. novembril 1997 ja see jõustus 1. mail 2002.
- (2) Euroopa – Vahemere piirkonna lepingu artikliga 91 antakse assotsiatsiooninõukogule pädevus teha asjakohaseid otsuseid, mida ta peab lepingu eesmärkide saavutamiseks vajalikuks.
- (3) Euroopa – Vahemere piirkonna lepingu artikli 101 kohaselt võtavad lepinguosalisel kõik üld- või erimeetmed, mida on vaja lepingust tulenevate kohustuste täitmiseks, ja tagavad lepingus sätestatud eesmärkide saavutamise.
- (4) Euroopa naabruspoliitika läbivaatamise tulemusena tehti ettepanek partneritega tehtava koostöö uue faasi alustamiseks, mis võimaldaks mõlemal pool suuremat omalustunnet.
- (5) EL ja Jordaania on leppinud kokku tugevdada oma partnerlust, leppides kokku prioriteetides aastateks 2016–2018, eesmärgiga toetada ja tugevdada Jordaania vastupanuvõimet ja stabiilsust, püüdes samal ajal toime tulla pikaleveninud Süüria konflikti mõjuga.
- (6) Euroopa – Vahemere piirkonna lepingu osapooled on leppinud kokku „ELi ja Jordaania partnerluse prioriteetide“ ja „Kokkuleppe“ teksti, mis toetab Euroopa – Vahemere piirkonna lepingu rakendamist, keskendudes koostööle ühiste huvide valdkonnas,

ON TEINUD JÄRGMISE OTSUSE:

Artikkel 1

Assotsiatsiooninõukogu soovib lepinguosalistel rakendada lisas esitatud „ELi ja Jordaania partnerluse prioriteetid“, k.a „Kokkuleppe“.

Artikkel 2

Assotsiatsiooninõukogu otsustab, et artiklis 1 osutatud „ELi ja Jordaania partnerluse prioriteetid“, k.a „Kokkulepe“, asendavad 2012. aasta oktoobris jõustunud ELi ja Jordaania tegevuskava.

Artikkel 3

Käesolev otsus jõustub selle vastuvõtmise päeval.

[koht], [päev kuu aasta]

Assotsiatsiooninõukogu nimel

eesistuja

LISA

ELi ja Jordaania partnerluse prioriteetid ning kokkulepe

ELi ja Jordaania partnerluse prioriteedid aastateks 2016–2018

I. Taust

ELi ja Jordaania kindla ja mitmekülgse suhte edasiseks tugevdamiseks on määratud kindlaks prioriteedid, mis suunavad partnerlust aastatel 2016–2018, kusjuures 2018. aasta lõpuks on kavandatud tulemuste läbivaatamine, et kaaluda partnerluse pikendamist veel kaheks aastaks, võttes arvesse arenguid poliitika, julgeoleku ja majanduse valdkonnas. ELi ja Jordaania partnerluse prioriteedid hõlmavad Euroopa naabruspoliitika jagatud eesmärgi, milleks on ühine rahu, heaolu ja stabiilsuse ala. Need kehastavad selle põhilisi tunnuseid – diferentseerimist ja ühist vastutust, kuid ka paindlikkust, et võimaldada kohandumist muutuvatele oludele, nagu EL ja Jordaania on kokku leppinud. Partnerluse prioriteedid moodustavad elava dokumendi ja eeldavad lisatud **ELi ja Jordaania kokkuleppes** loetletud vastastike kohustuste täitmist.

Partnerlust ja prioriteetseid koostöövaldkondi toetatakse regulaarsete kõrgetasemeliste **poliitiliste kohtumiste**, majanduslike, kaubanduslike, õigus- ja inimõigustealaste **dialoogide**, ELi ja Jordaania vahelise **liikuvuspartnerluse**, **ELi ja Jordaania teadus- ja tehnoloogiavaldkonna** koostöölepingu ja muude lepingutega, ELi ja Jordaania kohustusega tugevdada dialoogi ja koostööd **julgeoleku**, sh vägivaldse äärmusluse ja terrorismi vastase võitluse valdkonnas, samuti käimasoleva **kahepoolse koostööga** Jordaania elanikkonna toetuseks.

Partnerluse prioriteedid kinnitavad juurdunud suhet ning selle süvendamise võimalusi.

Kirjeldatud taust on ELi ja Jordaania vaheliste suhete tugevdamiseks eriti soodne. EL ja Jordaania jagavad **ühiseid huve ja nende ees on ühised probleemid. Süüria kriis on juba 2011. aastast mõjutanud tugevasti Jordaaniat, kogu piirkonda ja ka ELi**. EL ja Jordaania on kinnitanud jagatud eesmärgi ja ühiseid huve nii rahuprotsessis kui ka stabiilsuse ja rahu taastamisel Süürias, edendades samal ajal jätkusuutlikku arengut.

EL tunnustab olulist rolli, mida Jordaania on mänginud riiklikul, piirkondlikul ja rahvusvahelisel areenil. EL kiidab Jordaaniat tolle tohutute jõupingutuste eest suure pagulaste arvu vastuvõtmisel, kelle hulgas on süürlasi, aga ka palestiinlasi, iraaklasi, liibüalasi ja jeemenlasi, kes otsivad Jordaaniast pelgupaika. EL jätkab Jordaania aitamist jätkuva elupäästva abi andmisel Jordaaniast kaitset otsivatele pagulastele ja Jordaania vastupanuvõime tugevdamisel. Peale selle on Jordaania jätkanud eeskujulikke jõupingutusi ja mänginud silmapaistvat rolli rahu ja julgeoleku edendamises Lähis-Idas (sh Lähis-Ida rahuprotsessis) ja mujalgi, võitluses radikaliseerumise ja terrorismi vastu, sh ÜRO Julgeolekunõukogu mitteamalalise liikmena (2014–2015) ja Vahemere Liidu kaudu, mille kaasesistuja ta on olnud koos ELiga alates 2012. aastast.

Partnerluse prioriteedid lähtuvad ühistest saavutustest ja vastastikest huvivaldkondadest. Samuti tuginevad need 4. veebruaril 2016 Londonis toimunud Süüria ja piirkonna toetamise alase konverentsi tulemustele ning Jordaania ja nimetatud konverentsi kaaskorraldajate poolt sõnastatud rahvusvahelise kokkuleppe kohustustele, mille eesmärk on säilitada Jordaaniast saavutatud arengut jätkuva humanitaarabi andmise ja vastuvõtva kogukonna piisava toetamise käigus. EL ja Jordaania püüavad muuta Süüria kriisi probleemid **konkreetseteks võimalusteks Jordaania elanikkonnale, Süüria pagulastele ja ELile**.

Siiski ei kahjusta Süüria pagulaste toetuseks võetavad konkreetsed meetmed muude Jordaania elavate ja kaitset otsivate inimrühmade huve.

II. Prioriteedid

Partnerluse prioriteedid peegeldavad jagatud huve ja keskenduvad valdkondadele, milles ELi ja Jordaania koostöö on mõlemale poolele kasulik. Seda arvestades kohustuvad EL ja Jordaania edendama koostööd **valdkonnaülestes** küsimustes alates stabiliseerimisest ja julgeolekust kuni õigusriigi põhimõtete ja inimõiguste, soolise võrdõiguslikkuse ja naiste õiguste tagamise, kodanikuühiskonnaga peetava dialoogi, rände ja liikuvuse, vägivaldse äärmusluse ja radikaliseerumise vastase võitluse ning loodusvarade säästva kasutamiseni.

Näiteks **keskendub partnerlus noortele ja töölasele konkurentsivõimele**, et suurendada ühiskonna ühtekuuluvust, luua jätkusuutlikke majanduslikke võimalusi, sh kvaliteetse hariduse ja kutseõppe alusel, ja edendada ettevõtlus- ja innovatsioonikultuuri. Kaaluda tuleks algatusi kultuurisektoris, sh neid, mis on suunatud kultuuri ja loomemajanduse arendamisele, võttes arvesse sektori märkimisväärset panust kultuuridevahelise dialoogi ja sotsiaal-majandusliku arengu edendamisse.

Rände ja liikuvuse valdkonnas on valdkonnaüleseks prioriteediks **liikuvuspartnerluse** erinevate komponentide tulemuslik rakendamine. Hästi hallatud ja jätkusuutlik raamistik, mis võiks aidata kaasa ka isikute seadusliku ja lihtsama liikumise tagamisele ELi ja Jordaania vahel, võib edendada inimkapitali arengut ja majanduskasvu.

- i) EL ja Jordaania on kindlad **partnerid välis- ja julgeolekupoliitika vallas**. Strateegilist ja operatiivkoostööd tehakse nii kahepoolselt kui ka mitmepoolsel foorumitel piirkondlikult, sh Vahemere Liidu kaaspresidentide kaudu. ELi ja Jordaania ühistes huvides on edendada stabiilsust ja rahu piirkonnas ja globaalselt, tehes jätkuvalt koostööd muu hulgas poliitilise ülemineku ja rahuprotsessi toetamiseks Süürias. Nii EL kui ka Jordaania püüavad saada salliva ühiskonna mudeliks, mis on veel üks põhjus laiendada koostööd välispoliitika vallas.
- ii) Teine prioriteet keskendub Jordaania makromajandusliku stabiilsuse säilitamisele ja **Jordaania sotsiaalmajandusliku arengu edendamisele** kooskõlas riikliku visiooni ja strateegiaga „Jordaania 2025“ ning Jordaania vastupanuvõime tugevdamisele, et tulla toime Süüria kriisi ja piirkonna ebastabiilsuse mõjuga.

Tugev ja stabiilne Jordaania majandus, mida toetavad Jordaania ja ELi kaubandusrežiimi täiendav liberaliseerimine ning (ärikeskkonna reformide kaudu) parandatud investeerimiskliima, on võimas stiimul **töökohtade loomiseks** jordanlastele ja vajaduse korral Süüria pagulastele. Majanduse moderniseerimine ja mitmekesistamine hoogustub veelgi tänu innovatsioonipõhise majanduskasvu toetamisele ja teadmiste jagamisele. Samas seoses parandab koostöö tööalast konkurentsivõimet, **oskuste arengut ja sellega seotud haridusreformi**, et edendada noorte rolli majanduses ja ühiskonnas.

Kehtiva assotsieerimislepingu laiendamine läbirääkimiste kaudu **põhjaliku ja laiaulatusliku vabakaubanduspiirkonna** loomiseks, mille käigus soovitakse

kõrvaldada kõik turulepääsütõkked, mis ei lase Jordaaniale täielikult ära kasutada assotsieerimislepingu võimalusi, süvendab ka Jordaania **integreerumist ELi turule** ja loob uusi võimalusi kaubanduseks, investeerimiseks ja arenguks.

- iii) Kolmas prioriteet, mis on tihedasti seotud kahe eelmisega, toetab Jordaania jõupingutusi **valitsemistava, õigusriigi põhimõtete ja inimõiguste tugevdamiseks**. Jagatud väärtusteks on siinjuures rahvusvahelises, piirkondlikus ja riiklikus õiguses sätestatud inimõigused ja põhivabadused. Demokraatlike põhimõtete ja põhiliste inimõiguste austamine on ELi ja Jordaania suhete oluline osa.

1. Koostöö tugevdamine piirkondliku stabiilsuse ja julgeoleku, sh terrorismivastase võitluse vallas

EL tunnustab Jordaania kõiki asjaomaseid jõupingutusi. EL ja Jordaania peaksid jätkama koostööd piirkonna ebastabiilsuse ning Dae'shi ja muude terroristide leviku laienemise tõttu suurenenud julgeolekuohu kõrvaldamiseks. EL ja Jordaania jagavad **Süüria** kriisis sarnaseid eesmärgi. Jätkuma peaks töö rahvusvahelises Süüria toetamise rühmas ja muudel foorumitel, samuti koostöö ELi ja Jordaania laiendatud julgeoleku/terrorismivastase võitluse tegevuskava raames, pöörates erilist tähelepanu ühisprojektidele ja teabejagamisele.

EL ja Jordaania peaksid tõhustama „**sildade ehitamist**“ muude konfliktide raames, k.a Lähis-Ida rahuprotsess ja olukord Aafrika Sarvel (Aqaba protsess). Väljaspool vahetu konflikti mõõdet tugevdavad EL ja Jordaania liidu kodanikukaitse mehhanismi raames koostööd katastroofide ohjamise ja kodanikukaitse valdkonnas.

EL ja Jordaania on partnerid religioonide ja kultuuride vaheliste dialoogide edendamisel globaalsel ja piirkondlikul tasandil, kus Jordaania mängib juhtrolli.

Võitlus terrorismi, vägivaldse äärmusluse ja radikaliseerumise vastu peab püsima päevakorras olulisel kohal. Seda arvestades ning täienduseks tavapärasele poliitilisele ja temaatilisele dialoogile tihendavad EL ja Jordaania konkreetset koostööd ja teabevahetust võitluseks nimetatud probleemidega õigusriigi põhimõtete raames. EL ja Jordaania teevad koostööd muu hulgas vastastikku kokku lepitud haridusprogrammide raames ja kaasates paljusid Jordaania kodanikuühiskonna organisatsioone.

2. Majandusliku stabiilsuse, jätkusuutliku ja teadmispõhise kasvu, kvaliteetse hariduse ja töökohtade loomise edendamine

- a) Süüria kriis ja selle põhjustatud pikaleveninud pagulaste kohalolek on mõjutanud tugevasti Jordaania sotsiaal-majanduslikke aluseid, tema napp loodusvarasid ja põhiteenuste pakkumist, mis raskendab niigi habrast majanduslikku olukorda. Seepärast arendatakse **majandusdialoogi ja koostööd makromajanduslikes küsimustes**, et edendada usaldusväärset makromajanduslikku ja struktuuripoliitikat, mis suurendavad vastavalt „Jordaania 2025“ eesmärkidele Jordaania majanduse kasvupotentsiaali ja vastupanuvõimet. Jätkata tuleks jõupingutusi makromajandusliku stabiilsuse säilitamiseks, sh Rahvusvahelise Valuutafondi (IMF) uue programmi raames, mida EL saab täiendada uue makromajandusliku finantsabi programmiga.

Lisaks usaldusväärsele maksu- ja eelarvehaldusele tehakse koostööd

Jordaania avaliku sektori reformide alal, et parandada riigi rahanduse haldamist, aga ka selle üldist tõhusust ja teenuste osutamise võimet.

- b) Jordaania peamine sotsiaal-majanduslik ülesanne on edendada eelkõige **noorte jordanlaste** ja vajaduse korral kõige haavatavamate rühmade **tööhõivet ja tööalast konkurentsivõimet**, luues töökohti, toetades ettevõtlust ja innovatsiooni, arendades oskusi ja pädevusi ning edendades sihtotstarbelist koolitust, haridust ja teadustööd. Partnerluse prioriteetidid püüavad neid küsimusi lahendada erinevate poliitiliste vahenditega: kaubanduse, ettevõtluse arendamise, hariduse ja koolituse ning suurendatud liikuvusega. Nimetatud vahendite ühine eesmärk on ka naiste majanduslike võimaluste ja osaluse tugevdamine.
- a. **Kaubandus arengu nimel** on partnerluse prioriteetide/kokkuleppe oluline element. Uued töökohad, mille toob kaasa ELi-poolne päritolureeglite lõdvendamine ELi ja jordaania vahel ning sellega kaasnevad meetmed, on kasuks nii Süüria pagulastele kui ka Jordaania vastuvõtivatele kogukondadele. See päritolureeglite lõdvendamine ei piira ELi ja Jordaania pingutusi põhjaliku ja laiaulatusliku vabakaubanduspiirkonna ülesehitamiseks. EL ja Jordaania jäävad kindlaks läbirääkimiste alustamisele viimatinimetatu loomiseks, sh kõrvaldades kõik takistused ELi eksporditavate Jordaania toodete turulepääsule. Samal ajal jätkavad EL ja Jordaania dialoogi ühtlustamise stimuleerimiseks sellistes valdkondades nagu sanitaar- ja fütosanitaarmeetmed, tehnilised kaubandustõkked ja teenused.
- b. EL ja Jordaania peavad prioriteetseks järgmisi valdkondi ja suurendavad oma jõupingutusi neis: **ärikliima parandamine** ja investeringute ligimeelitamine, **erasektori arengu toetamine** (k.a õigusloome- ja haldusreformi ning äriühingutele laenu andmise kaudu), Jordaania tööturul vajalike **teadmiste ja oskuste kogumi** väljatöötamine. Samuti on jätkusuutlike ja inimväärikate töökohtade loomiseks, eriti noorte hulgas, tähtis teadmispõhiste sektorite tugevdamine.
- c. Veel üks tugev sotsiaalse ja majandusliku arengu edendamise vahend on **haridus**. See on kõnealuse prioriteedi puhul keskne, et tuua kasu kõigile Jordaania elanikele, k.a pagulased. ELi ja Jordaania koostöö juhindub vajadusest **toetada ja edendada laste kvaliteetset riiklikku haridust kõigil tasanditel**, et tagada kõigile võimalus õppida ja kujundada oma tulevikku. Erilist tähelepanu ja pühendunud toetust väärivad kutseõpe.
- c) EL ja Jordaania edendavad jätkuvalt innovaatilisi teadusuuringuid, teadmispõhiseid lahendusi ja koostööd **taastuenergia, energiatõhususe ja loodusvarade jätkusuutliku majandamise, sh veemajanduse ja jäätmekäitluse** alal ning Pariisi kliimamuutuse kokkuleppe tulemusi.

ELi ja Jordaania koostöö reaktsioonina Süüria pagulaskriisile

EL jätkab lisaks ELi ja Jordaania kahepoolsele koostööle Jordaania toetamist elupäästva abi andmisel Jordaania kaitset otsivatele Süüria pagulastele, sh järgmiste meetmete kaudu:

- I. päritolureeglite ELi-poolne lõdvendamine Jordaania jaoks ja sellega kaasnevad meetmed, mis edendavad eksporti ELi turule ja töökohtade loomist nii jordanlaste kui ka Süüria pagulaste jaoks;
- II. Süüria pagulaste oskuste ja suutlikkuse parandamine, sh Süüria tulevast ülesehitamist silmas pidades;
- III. kvaliteetne haridus ja koolitus kõigi Jordaania elavate laste jaoks, et tagada igale lapsele võimalus õppida ja kujundada oma tulevikku, kui see on asjakohane, kooskõlas riigi õigusaktidega;
- IV. kaasnev abi Jordaaniale ja haavatavatele vastuvõtivatele kogukondadele.

Täiendavaid üksikasju leiab lisatud ELi ja Jordaania kokkulepest, mis sisaldab vastastikkuseid kohustusi.

3. Demokraatliku valitsemistava, õigusriigi põhimõtete ja inimõiguste tugevdamine

Kooskõlas Jordaania jätkuva reformiprotsessiga ja hoolimata piirkonna rahutusest jätkavad EL ja Jordaania koostööd, et tugevdada veelgi Jordaania demokraatlikku ja õigussüsteemi, õigusriigi põhimõtteid, soolist võrdõiguslikkust, inimõigusi ja põhivabadusi, kodanikuühiskonna õiguslikku töökeskkonda, mis soodustab elava kodanikuühiskonna arengut.

Sihotstarbeline koostöö toetab kohtureformi ja õiguskaitse kättesaadavust ning rahvusvahelist õiguskaitsealast koostööd, valimisprotsessi (sh ELi valimisvaatlusmissioonide soovitude järelmeetmed), parteide süsteemi edasist tugevdamist ja järelevalvet ning parlamendi seadusandlikku rolli, detsentraliseerimisprotsessi, meediapluralismi.

EL ja Jordaania jätkavad regulaarset **dialoogi demokraatia ja hea valitsemistava, õiguse, õigusriigi põhimõtete ja inimõiguste üle** vastastikku kokku lepitud formaadis. Dialoog põhineb Jordaania rahvusvahelistel, piirkondlikel ja riiklikel saavutustel ja kohustustel. Osalema võidakse kutsuda ka kodanikuühiskonna organisatsioone.

Konkreetselt **inimõiguste** valdkonnas käsitleb regulaarne dialoog muu hulgas sõnavabadust, ühinemisvabadust, sh kodanikuühiskonna töökeskkonda, naiste õigusi ja nende mõjuvõimu suurendamist poliitilises ja avalikus elus. Nende eesmärkide saavutamiseks ning Jordaania demokraatia ja hea valitsemistava ning korrupsioonivastase võitluse edendamiseks on oluline aruandekohustuslik, tõhus ja kaasav avalik haldus.

Dialoogis võetakse arvesse kehtivaid kohustusi, mille Jordaania on võtnud mitmepoolset tasandil. Dialoog hõlmab ka majanduslikke, sotsiaalseid ja kultuurilisi õigusi, näiteks õigus haridusele ja tööle. Dialoog on seotud eelkõige partnerluse prioriteetides kajastatud valdkondadega.

III. Dialoogi ja vastastikkuse koostöö mehhanismid

ELi ja Jordaania suhete üldise raamistiku moodustavad 2002. aastal jõustunud assotsieerimisleping ja 2010. aastal saavutatud edasijõudnud riigi staatus. Oluline on assotsieerimisleping peaaegu 15 kehtivusaasta järel läbi vaadata või **ratsionaliseerida selle rakendamist** dialoogide ja allkomiteede põhjaliku läbimõtlemissel kaudu. Allkomiteede rühmitamine mõnesse temaatilisse dialoogi vastavalt partnerluse prioriteetidele ja poliitiliste dialoogide täiendamine aitab edendada koostööd peamistes kokkulepitud suundades.

Partnerluse prioriteetidid vaadatakse läbi 2018. aastal. Tulemused peab heaks kiitma assotsiatsiooninõukogu. Kui asjaolud peaksid nõudma, võib Jordaania või EL taotlema selle ajavahemiku jooksul igal ajal läbivaatamist.

Lisaks toimub ELi ja Jordaania kokkuleppe täitmise toetamiseks kokkuleppe regulaarne läbivaatamine ELi ja Jordaania kahepoolse koostöö ja muude asjaomaste dialoogide ja kohtumiste raames. Kui see on asjakohane, võtab EL kooskõlas Euroopa naabruspoliitika suurema omaluspõhimõttega koos Jordaania valitsuse ja muude partneritega, sh kodanikuühiskonna ja kohalike asutustega osa koordineerimismehhanismidest.

Partnerluse prioriteetides ja sellele lisatud kokkuleppes loetletud eesmärkide saavutamiseks on EL võtnud kohustuse jätkata rahalist toetust ja tegutseda rahvusvahelises kogukonnas Jordaania toetuseks.

ELi ja Jordaania partnerluse prioriteetide lisa

ELi ja Jordaania kokkulepe

Käesoleva dokumendi otstarve on täiendada ELi ja Jordaania partnerluse prioriteete, kirjeldades nii vastastikuseid kohustusi kui ka läbivaatamismehhanisme.

ELi ja Jordaania kokkulepe, mis kuulutati välja 4. veebruaril 2016 Londonis toimunud Süüria ja piirkonna toetamise alasel konverentsil, on positiivne reaktsioon Jordaania ettepanekule sõlmida kokkulepe rahvusvahelise kogukonnaga, mis edendaks terviklikku lähenemisviisi Süüria pagulaskriisi lahendamisele. ELi ja Jordaania kokkulepe on elav dokument, mis vajab regulaarset täiendamist ja mis peegeldab Jordaania valitsuse ja Londoni konverentsi kaaskorraldajate poolt alla kirjutatud Jordaania rahvusvahelise kokkuleppe kolme sammast ja vaimu. ELi ja Jordaania kokkulepe tugineb muu hulgas Jordaania reageerimiskavale aastateks 2016–2018 ja riiklikule visioonile ja strateegiale „Jordaania 2025“. See keskendub Jordaania majandusliku vastupanuvõime tugevdamisele, laiendades samal ajal Süüria pagulaste majanduslikke võimalusi parema kaitse, töö leidmise võimaluste ja kvaliteetse hariduse kaudu.

Püüdes rakendada ELi ja Jordaania partnerluse prioriteete, läheb ELi ja Jordaania kokkulepe rahvusvahelisest kokkuleppes kaugemale, nimetades selgesti erinevate partnerluse prioriteetide valdkondade vastastikused kohustused ja läbivaatamismehhanismid. Seejuures tugineb ELi ja Jordaania kokkulepe poliitilistele dialoogidele ja koostööle ELi ja Jordaania assotsieerimislepingu raames, aastateks 2014–2017 vastu võetud ELi ühtsele toetusraamistikule Jordaania toetamiseks, strateegiale „Jordaania 2025“ ja selle kolme aasta peamistele arenguprogrammidele.

Süüria pagulaste kaitse ja arenguvõimalused

Jordaania on võtnud vastu umbes 1,3 miljonit süürlast, kellest 630 000 on ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Ameti poolt pagulastena registreeritud. Neist rohkem kui 70 % on naised ja lapsed ning kaks kolmandikku pagulastest elab teadete kohaselt allpool Jordaania vaesuspiiri. Jordaania jääb oma kohustuse juurde lubada oma territooriumile konflikti eest pagevaid haavatavaid isikuid ja EL kiidab Jordaaniat tolle jätkuvate jõupingutuste eest Süüria pagulaste riikilubamisel, kaitsel ja abistamisel kriisi algusest peale.

Jordaania jätkab ka sobiva kaitsva keskkonna ja inimväärse elu võimaluste, sh õigusliku staatuse pakkumist Süüria pagulastele, kes elavad põgenikelaagrites või väljaspool neid. Sobiv kaitsev keskkond pagulastele on oluline nende erakorraliste vajaduste rahuldamiseks ja nii jääb ELi humanitaarabitegevuse sisuks Jordaania kaitse.

EL hoiab Jordaania jõupingutuste toetamiseks humanitaarabi taset, keskendudes põhilisele elupäästvale abile, kõige haavatavamate pagulaste ja uute saabujate põhivajaduste rahuldamisele põgenikelaagrites ja linnades, erilise tähelepanuga laste ja naiste vajadustele. Mõlemad pooled määravad kindlaks kõige kulutõhusamad tugimeetmed kõige haavatavamate pagulasrühmade jaoks.

Mõistes täiel määral, kui prioriteetne on Jordaania jaoks stabiilsuse ja julgeoleku tagamine tema piiridel ja riigi sees, näitab ELi ja Jordaania kokkulepe üles soovi tugevdada koostööd terrorismivastase võitluse ning radikaliseerumise ja vägivaldse äärmusluse ärahoidmise vallas,

säilitades samal ajal keskkonna, mis tagab riikipääsu ja kaitse varjupaigaotsijatele.

Kuna Süüria pagulaste kohalolek on pikale veninud ning Jordaania on nõus suurema osa pagulaste riikijäämisega, kuni olukord Süürias võimaldab neil naasta, tervitab rahvusvaheline kogukond, k.a EL, Jordaania pühendumust elatusvõimaluste pakkumisele Süüria pagulastele, ning nõustub Jordaaniat selles toetama.

Võttes arvesse rahvusvahelise kogukonna toetust ja eelkõige ELi valmisolekut vaadata läbi oma päritolureeglid, mis on seotud töövõimaluste loomisega Süüria pagulastele ja vastuvõtva poole elanikkonnale, on valitsus kuulutanud oma kavatsusest lubada Süüria pagulastel töötada paljudes sektorites, kus nad ei konkureeri Jordaania töötajatega. See läbimurre on äärmiselt tervitatav, aga see paneb abiandjate kogukonnale arvestatava vastutuse muuta Süüria pagulaskriis arenguvõimaluseks.

Süüria pagulaste toetamine ei kahjusta muude Jordaania elavate ja kaitset otsivate inimrühmade huve. Seoses sellega jätkab EL tihedat koostööd Jordaania ametiasutuste, ÜRO ning muude rahvusvaheliste ja riiklike rakenduspartneritega.

EL jätkab jõupingutusi eesmärgiga jätkata ELi ja laiema rahvusvahelise kogukonna toetuse andmist pagulastele ja neid vastuvõtvatele kogukondadele Jordaania.

Üldiselt peavad EL ja Jordaania prioriteetseks jordanlaste, sh haavatavate vastuvõtvate kogukondade, aga ka pagulaste arenguvõimaluste ja väljavaadete tugevdamist, kuni tingimused on soodsad viimaste naasmiseks nende kodumaale. Seni teevad EL ja Jordaania koostööd, võimaldamaks Süüria konflikti eest põgenenud pagulastel elada inimväärselt koos kohalike elanikega Jordaania, tagades nõutava õigus- ja haldusraamistiku ning nendega kaasnevad elatusvõimalused, hariduse ja taskukohase tervishoiuteenuse. Selles vaimus on Jordaania võetud kohustus võimaldada pagulastele tööloa, luua vajaduse korral kooskõlas riiklike õigusaktidega väikeettevõtteid ja tegeleda kauplemisega äärmiselt oluline.

1. ELi ja Jordaania vahelise kaubanduse lihtsustamine eesmärgiga suurendada investeringuid, eksporti ja töövõimalusi, sh Süüria pagulastele

Rahvusvahelises kokkuleppes nõutakse meetmeid ELi turu avamiseks, eelkõige päritolureeglite lihtsustamist, mis soodustaks investeerimist ja töökohtade loomist nii jordanlastele kui ka Süüria pagulastele. EL vastas sellele positiivselt ja kohustus lihtsustama oma päritolureegleid kümneks aastaks konkreetsete toodete jaoks, mida toodetakse eelnevalt kindlaks määratud erimajandustsoonides ja tööstuspiirkondades, tingimusel, et need on seotud töövõimalustega samadel tingimustel nii jordanlastele kui ka Süüria pagulastele (15 % töökohti kahel esimesel aastal, seejärel 25 %), eesmärgiga luua kogu riigi ulatuses töövõimalus kokku 200 000 Süüria pagulasele, nagu nõutakse rahvusvahelises kokkuleppes. Kui viimatiminetatud eesmärk on saavutatud, kaalub EL täiendavate erandite tegemist päritolureeglitest ja lihtsamate tingimuste loomist Jordaania tootjatele nende uute päritolureeglite ärakasutamiseks. EL ja Jordaania nõustuvad kaasama töövõimaluste loomise toetamise ja sellele kaasaaitamise ning järgnevasse seireprotsessi asjakohase oskusteabega rahvusvahelisi organisatsioone, nagu Rahvusvaheline Tööorganisatsioon ja/või Maailmapank.

EL kiidab Jordaaniat konkreetsete sammude eest Süüria pagulastele ajutiste töölubade andmisel, nagu on formuleeritud dokumendis „*Economic Response to the Syrian Refugee Crisis: Piloting a Holistic Approach*“. Suurem ametlik tööturg mõjub soodsalt riigi

rahandusele. Jordaania terviklikus lähenemisviisis esitatakse idee lubada Süüria tööjõul osaleda tööturul 18 erimajandustsoonis, põgenikelaagrites, teatavates sektorites (näiteks põllumajanduses ja ehituses ettemääratud kvootide alusel) ning munitsipaalsetel ehitustöödel, mida rahastatakse annetajate toetustest (taristu- või muud tömahukad kogukonnateenused), tingimusel, et süürlased ei tõrju välja Jordaania tööjõudu.

Töövõimaluste loomine erimajandustsoonides on Jordaania ettepaneku keskne punkt. Eeldatakse, et need tsoonid meelitavad ligi investeringuid Euroopast ja muudest piirkondadest, k.a kõige olulisemana pelgupaika otsivalt Süüria diasporaalt, ja edendavad ekspordi ELi.

Selle kiirendamiseks, Jordaania palvel ja nagu eespool täpsustatud, on EL lubanud lihtsustada päritolureegleid toodete puhul, mida toodetakse pagulaste tööjõuga Jordaania erimajandustsoonides ja muudes tööstuspiirkondades tema territooriumil. Samuti on EL valmis toetama konkreetseid vajadusi tööturule orienteeritud koolituse ja oskuste arendamise järele, et laiendada tootmist erimajandustsoonides ja mujal.

Väärrib meenutamist, et ELi ja Jordaania kehtiva assotsieerimislepingu kohaselt on Jordaania tollimaksu- ja kvoodivaba pääs ELi tööstustoodete turule, samuti väga lai juurdepääs põllumajandustoodete turule. Ometi ei ole Jordaania seda eelist veel täielikult ära kasutanud, sest ta ei suuda veel täita lepingu alusel kohaldatavaid päritolureegleid ja tehnilisi norme.

EL on pakkunud ja Jordaania on tervitanud võimalust luua põhjalik ja laiaulatuslik vabakaubanduspiirkond, mille loomiseks ei ole siiski läbirääkimisi alustatud. EL on pakkunud ka võimalust alustada läbirääkimisi tööstustoodete vastavushindamise ja tunnustamise lepingu sõlmimiseks, et võimaldada Jordaania valitud sektorite toodetele pääsu ELi turule ilma täiendava tehnilise kontrollita. Jordaania on teinud edusamme tööstustoodete vastavushindamise ja tunnustamise lepingu ettevalmistamisel ja ELi õigusele lähenemisel valitud sektorites, ehkki vajab veel teatavat tehnilist abi. Jordaania ametiasutuste ja ELi talituste vahel peaks toimuma hindamine ekspertide tasandil. Seejärel saaks käivitada läbirääkimised tööstustoodete vastavushindamise ja tunnustamise lepingu sõlmimiseks. On vaja pidevaid jõupingutusi kahepoolse kaubandus- ja investeerimisraamistiku tugevdamiseks, investeerimise stimuleerimiseks ja Jordaania eksportijate toetamiseks, et nad kasutaks täielikumalt ära eelisjuurdepääsu ELi turule.

2. Makromajandusliku stabiilsuse, aruka ja jätkusuutliku majanduskasvu edendamine

Jordaania rõhutab vajadust saada rohkem toetust, et vähendada oma võlataset. Peale selle rõhutab Jordaania vajadust täiendava soodusrahastuse järele rahvusvahelise kokkuleppe raames, et vähendada arvestatavat rahastamispuudujääki. Samal ajal, kui riigi vajadused, sh pagulaskriisi mõjul tekkinud, nõuavad täiendavaid toetusi, vajab Jordaania ka hädasti taristuinvesteeringuid. EL eraldab naabruspoliitika investeerimisrahastu kaudu soodustingimustel märkimisväärseid rahalisi vahendeid suuremahuliste investeerimisprojektide jaoks, sh piirkondliku transpordisüsteemi arendamiseks. Ka EIP säilitab paindliku lähenemisviisi oma rahastamisprioriteetidele Jordaania, toetades valitsuse eesmärke, töökohtade loomist ja erasektori/VKEde edendamist. Euroopa Rekonstruktsiooni- ja Arengupank toimib samalaadselt.

Võttes arvesse Jordaania valitsemissektori kõrget võlataset, tuleks uusi laene anda esmajoones kiire tasuvusmääraga investeringute jaoks, nagu ekspordi soodustav taristu, äriinkubaatorid jms, mis mõjuks positiivselt Jordaania tööhõive tasemele ning selle kaudu suurendaks tootlikkust ja valitsemissektori tulusid.

Peale selle tegi Euroopa Komisjon kooskõlas Londoni konverentsi kohustustega ja vastavalt Jordaania valitsuse palvele (Jordaania taotles 350 miljonit eurot) 29. juunil 2016 ettepaneku algetada Jordaania teine makromajandusliku finantsabi operatsioon summas 200 miljonit eurot. Võttes arvesse Jordaania rahalisi raskusi ja erakordseid asjaolusid, mis tulenevad 1,3 miljoni süürlase vastuvõtmisest, ning seda, et EL on Jordaania peamine partner, kaalub EL 2017. aastal, pärast teise makromajandusliku finantsabi paketi edukat lõpuleviimist, uue ettepaneku tegemist anda Jordaaniale makromajanduslikku finantsabi, tingimusel, et seda liiki abi tavapäraseid eeltingimused on täidetud, sh Jordaania välisrahastuse vajaduste ajakohastatud hinnang Euroopa Komisjoni poolt. See Jordaaniale hädavajalik abi aitaks riigil hoida makromajanduslikku stabiilsust, säilitades samal ajal saavutatud arengut ja jätkates riigi reformikava elluviimist.

EL innustab Jordaaniat oma majandust moderniseerima ja mitmekesistama, sh toetades innovatsioonipõhist kasvu, edendades teadmisi, suutlikkuse arendamist ja teadmiste ülekannet ning kaasates ja toetades andekaid, eelkõige noorte ja naiste hulgast, looma innovaatilisi äriühinguid.

3. Erasektori arengut, innovatsiooni ja töökohtade loomist soodustava keskkonna parandamine

Kooskõlas rahvusvahelise kokkuleppega keskendub ELi ja Jordaania kokkulepe usaldusväärse makromajandusliku raamistiku säilitamisele ning investeerimist, ekspordi, SKP kasvu, innovatsiooni ja töökohtade loomist soodustava keskkonna loomisele. Jordaania on huvitatud ärikliima parandamisest ja struktuurireformide rakendamisest, et parandada tootlikust ja tingimusi tööturul.

EL on valmis neid jõupingutusi toetama, näiteks eelarvetoetuse kaudu erasektori arendamiseks, mis võimaldab parandada äriühingutele osutatavate teenuste kvaliteeti ning investeerimiskliimat. Samuti püüab EL kõrvaldada oskuste arendamiseks antava eelarvetoetuse meetmete abil tõkked, mis takistavad töövõimaluste loomist, ja anda haavatavatele rühmadele asjakohaseid ja ajakohaseid tööoskusi. EL on valmis andma täiendavat toetust Jordaaniale, et laiendada innovatsiooni ja ettevõtlust ning parandada tema erasektori konkurentsivõimet ja ekspordipotentsiaali, näiteks maksimeerides võimalust täita ELi tootenorme. Ka Euroopa Rekonstruktsiooni- ja Arengupank oma keskendatusega erasektorile on Jordaania erasektori arendamisel oluline partner.

Samal ajal on olemas riigisiseseid SKP kasvuvõimalused, mis võivad muuta elanikkonna kasvu võimaluseks. Jordaania äriühinguid kutsutakse üles rahuldama suurenenud sisenõudlust ja kasutama taskukohast ja sageli piisavalt kvalifitseeritud tööjõudu, suurendades sellega kiirelt tootlikkust. Kui Jordaania soovib majanduskasvu kiirendada ja olla eeskujuks nii piirkonnas kui ka kaugemal, tuleb rahalist toetust, mida olemasolevad annetajad annavad tagastamatu abi või soodusrahastusena, äärmiselt tõhusalt kavandada ja koordineerida.

4. Kvaliteetne haridus sotsiaalse kaasamise ja arengu jaoks

Valitsus teeb tohutuid pingutusi, et võimaldada võimalikult paljudel Süüria pagulastel osaleda riiklikus hariduses. ELi ja Jordaania kokkulepe peegeldab Jordaania ambitsiooni, mida kinnitab ka rahvusvaheline kokkulepe, tagada haridus igale lapsele Jordaanias, sh Süüria pagulastele („ei mingit kadunud põlvkonda“). See koormab tugevasti riigi rahandust ja EL täidab jätkuvalt oma lubadust seda koormust leevendada ning säilitada nii koolide arvu kui ka hariduse kvaliteeti.

EL on andnud alates 2012. aastast haridussektorile kaalukat abi ja kavandab eelarves täiendavat toetust. Kuna umbes 143 000 õpilase ajutine vastuvõtmine riiklikku koolisüsteemi Süüria pagulaste suure arvu tõttu riigis on koolid üle koormatud ja mõjutab negatiivselt hariduse kvaliteeti, nõuab haridusministeeriumi kava tõsta haridust saavate pagulaste arvu 2016/2017. õppeaastal 193 000 õpilase ni täiendavalt 100 kahe vahetusega ajutist kooli, kuni eraldatakse vajalikud rahalised ressursid tegevuskuludeks ja ehitatakse kahe kuni kolme aasta jooksul Jordaania kokkuleppe kohaselt uued koolid.

Võttes arvesse, et koolide laiendamine ja ehitamine on kiireloomuline ülesanne, on Jordaania taganud võimalikult kiire reageerimise. See võimaldab võtta 15 000 praegu reservnimekirjas olevat Süüria last riigikooli ja pakkuda teistele kutse- ja üldharidust kõikjal, kus on selleks vabu õppekohti.

Kui sõda või ebastabiilsus Süürias peaks pikale venima, siis saab Jordaania kaasata pagulasõpilased üldisse riiklikku koolisüsteemi, andes neile tulevikulootust ja võimaluse saada Jordaania standardite kohast haridust ning võideldes seeläbi aktiivselt vägivaldse äärmusluse ohu vastu. Tuleb teha jõupingutusi koolisüsteemiväliste noorte harimiseks mitteformaalse õppe kavade abil. See laiendaks keskpikas perspektiivis töötajate pakkumist tööturul ja laseks neil anda panuse vastuvõtva riigi majanduse arendamisse.

Ette nähakse ka täiendavaid meetmeid, et tagada Süüria üliõpilastele nende Jordaania viibimise ajal juurdepääs kõrgharidusele.

5. Loodusvarade säästev kasutamine ja majandamine

Suure arvu Süüria pagulaste pikaleveninud kohalviibimine ei ole põhjustanud Jordaania energiapuudust, vaid üksnes võimendanud Jordaania kroonilist energianappuse probleemi. Dokumendis „Rebuilding Host Communities“, mida Jordaania planeerimise ja rahvusvahelise koostöö ministeerium esitles kui Jordaania aastate 2016–2018 reageerimiskava edasiarendust, nimetatakse selle valdkonna koguvajadusena järgmiseks 3 aastaks 120 miljonit eurot. Sünergiat alates 2011. aastast selleks sihtotstarbeliselt eraldatud ELi kaaluka toetusega võiks veelgi soodustada, kuna taastuvenergia ja energiatõhususega seotud meetmed nõuavad rohket ja mitmekesisist tööjõudu ning ulatuslikke teadusuuringuid ja innovatsiooni.

Peale selle käsitletakse Jordaania reageerimiskavas aastateks 2016–2018 veevarustust ja kanalisatsiooni kui sektorit, mis vajab kõige rohkem tuge, sh kohalikes kogukondades. EL annab juba praegu sellele valdkonnale kaalukat abi, mida saab veelgi laiendada ja mis võib suunata tulevasi meetmeid selles valdkonnas. Peale selle rahastab EL mahukat tahkete jäätmete käitlemise programmi, mis parandab jordanlaste elukvaliteeti, võimaldades samal ajal kaasata haavatavaid ja kvalifitseerimata inimesi kasulikult kohalikkude majandusse.

Peale selle on EL võimeline end valitsuse tehnilise abi taotluse peale kiiresti sektoriülevalt mobiliseerima. Tagatakse ka vastastikune täiendavus selliste ELi programmidega nagu teadusuuringute ja innovatsiooni programm „Horisont 2020“.

6. Stabiilsus ja julgeolek, k.a võitlus terrorismi vastu ning radikaliseerumise ja vägivaldse äärmusluse ärahoidmine

Sisejulgeolek on Jordaania oluline prioriteet. Jordaania on tulemuslik ja tugev terrorismivastase võitluse süsteem, mis on saavutanud häid tulemusi terrorismiohu vähendamisel või kõrvaldamisel. Sellegipoolest meelitab piirkond pikaleveninud Süüria konflikti tõttu ning olukorra tõttu Iraagis ja mujal ligi üha enam rahvusvahelisi džihadiste.

Ühine eesmärk on võitlus terrorismi, vägivaldse äärmusluse, radikaliseerumise ning religioonidevahelise ja religioonisisesse sallimatuse vastu. ELile ja Jordaaniale on kasulik teha tihedat koostööd ja vahetada kogemusi võitluses nimetatud nähtustega, keskendudes ärahoidmisele ja reageerimisele ning lähtudes õigusriigi põhimõtetest. EL ja Jordania jätkavad laia ja tervikliku lähenemisviisi rakendamist julgeolekuküsimustele nii kahepoolselt kui ka rahvusvahelistel foorumitel, nii konkreetsete kriiside puhul, nagu Süüria kriis, kui ka globaalsetes küsimustes (võitlus radikaliseerumise vastu).

EL ja Jordania leppisid 15. märtsil 2016 toimunud ELi–Jordania terrorismivastasel/laiendatud julgeoleku seminaril kokku töötada kolmes valdkonnas: võitlus vägivaldse äärmusluse vastu, võitlus terrorismi rahastamise vastu ning lennundus- ja piirijulgeolek. Peale selle rahastatakse ELi keemilise, bioloogilise, radioloogilise ja tuumaohu leevendamise tippkeskuste algatuse Lähis-Ida piirkondliku sekretariaadi juhtimisel piirkondliku koolituskeskuse rajamist.

EL investeerib haavatavuse ja radikaliseerumise aluspõhjuste analüüsimisse ning on eraldanud Jordania valitsuse vägivaldse äärmusluse vastaste jõupingutuste toetamiseks 10 miljonit eurot. Jordaniat innustatakse osalema asjaomastes radikaliseerumisevastastes projektikonkurssides ELi teadusuuringute ja innovatsiooni programmi „Horisont 2020“ raames.

Saada võib täiendavat rahalist toetust ja temaatilist oskusteavet. Asjakohased meetmed võivad hõlmata kogukondadevahelise dialoogi parandamist, majanduslike võimaluste loomist, majutamist ning toetust isikutele, kes suudavad äärmuslaste propagandat ümber lükata. See oleks oluline samm võitlemaks tulemuslikumalt ühise terrorismiohu vastu.

EL ja Jordania on jätkuvalt partnerid vastastikuse mõistmise ja stabiilsuse edendamises globaalsel ja piirkondlikul tasandil. Peale radikaliseerumisvastaste meetmete jätkuvad Jordania korraldatavad piirkondliku teadusdiplomaatia algatused, nagu SESAME (*Synchrotron-light for Experimental Science and Applications in the Middle East*) või PRIMA (*Partnership for Research and innovation in the Mediterranean Area*). Loodetakse käivitada ühised teadusuuringud, et lahendada Euroopa – Vahemere piirkonna kaks kõige pakilisemat probleemi: toiduainete tootmise tõhusus ja jätkusuutlikkus ning veevarustus.

Loodusõnnetuste ohu haldamise valdkonnas uurivad EL ja Jordania võimalust sõlmida kahepoolne kodanikukaitse kokkulepe. EL ja Jordania on otsustanud tihendada koostööd loodusõnnetuste ohu haldamise valdkonnas ka liidu kodanikukaitse mehhanismi raames, eelkõige kogemustevahetuse, ühiskoolituste ja võimaliku piirkondliku koolituskeskuse arendamise, õnnetuste ärahoidmise suutlikkuse ja nendeks valmisoleku arendamise kaudu, sh ohtude tuvastamine ja hindamine.

7. Liikuvus ja ränne

9. oktoobril 2014 kirjutas EL alla liikuvuspartnerlusele Jordaniaga. Liikuvuspartnerlus on hulk kokkulepitud poliitilisi kohustusi, mille on endale võtnud EL, selle 16 osalevat liikmesriiki ja Jordania, ning see on 2013. aasta detsembris alanud ELi–Jordania dialoogi tulemus. See on ühtne raamistik rände-, liikuvus- ja julgeolekuvaldkonna meetmetele ning selle lisa sisaldab rida meetmeid, mille kõik osapooled on liikuvuspartnerluse rakendamiseks kindlaks määranud. Peamine väljakutse on tagada liikuvuspartnerluse täielik ja tulemuslik rakendamine.

ELi viisalihtsustus (koos lisanduva tagasivõtulepinguga) on ELi-Jordaania suhete oluline eesmärk ning tähtis liikuvuse ja inimestevaheliste kontaktide laiendamiseks kahe osapoole territooriumidel. Rändevoogude haldamiseks on võrdselt oluline ebaseaduslike rändajate tagasivõtmine. ELi ja Jordaania läbirääkimised viisalihtsustus- ja tagasivõtmislepingute sõlmimiseks algavad samaaegselt 2016. aasta sügisel.

ELi ja Jordaania kokkuleppe alusel püütakse rände ja liikuvusega mõjutada arengut, sh kasutada ära väljaspool riiki elava kogukonna võimalusi majanduse arengus, „ajude ringluse“ kavasad ning üliõpilaste ja ettevõtjate suuremaid piirkondlikke ja rahvusvahelisi vahetusi.

8. Kohtu- ja poliitiline reform, demokraatlikud valimised ja inimõigused

EL ja Jordaania jätkavad koostööd Jordaania kohtusüsteemi tugevdamise ja selle juurdepääsetavuse parandamise alal. Nagu näitavad hiljutised seadusandlikud reformid, nagu kohtute sõltumatuse seadus ja alaealiste üle õigusemõistmise seadus, on Jordaania pühendunud kohtusüsteemi toimimise parandamisele ja kohtute sõltumatuse tagamisele. Jordaania on saavutanud edu elektroonilise teavitamise ja süsteemide vastastikuse sidumise alal ning pakkunud kohtunikele ulatuslikke koolitusprogramme.

EL annab justiitsministeeriumile, kohtunike koolituse instituudile ja justiitsnõukogule eelarvetoetust ja tehnilist abi. Jordaania ja EL on pühendunud koostööle eelvangistuse kasutamise vähendamise, õigusabi andmise suurendamise (eriti haavatavatele rühmadele) ja retsidivismi vähendamise alal alternatiivsete karistuste ja karistusejärgsete kavade kaudu.

Kuulutades välja õigusaktid, mis käsitlevad uut valimisraamistikku, detsentraliseerimist, omavalitsusüksusi ja erakondi, on Jordaania kinnitanud oma otsustavust jätkata poliitilisi reforme ja liikuda nii edasi laiendatud poliitilise osalusega parlamentaarse valitsemistava poole.

EL on kohustunud jätkama Jordaania jõupingutuste toetamist demokraatliku valitsemistava tugevdamiseks. EL toetab jätkuvalt peamiste demokraatlike institutsioonide, eelkõige parlamendi ja rahvusvahelise valimiskomisjoni tulemuslikku toimimist.

Inimõiguste edendamine ja austamine on ELi ja Jordaania koostöö nurgakivi, mida peegeldab regulaarne dialoog kahe- ja mitmepoolsetes raamides ning konkreetsed meetmed, nagu kodanikuühiskonna, pluralistliku meedia, soolise võrdõiguslikkuse ja naiste õiguste toetamine.

Jordaania riiklik inimõiguste kava aastateks 2016–2025 on üks ELi ja Jordaania suhete alustalasid, nagu ka Jordaania rahvusvahelised kohustused (rahvusvaheliste konventsioonide kaudu ja ÜRO raames, näiteks vastastikuste eksperdihinnangute süsteem).

Edasine tegevus

ELi ja Jordaania kokkuleppe prioriteetseid meetmeid edendatakse poliitilistes ja temaatilistes dialoogides. ELi ja Jordaania ning rahvusvahelise kokkuleppega ette nähtud kohustused ja läbivaatamismehhanismid on üksteisega kokkusobivad ja vastastikku tugevdavad.

Rahastus tuleb mitmesugustelt ELi eelarvelistelt rahastamisvahenditelt ja on suunatud Jordaania riigi ja kohalike asutuste, ELi liikmesriikide asutuste, valitsusväliste organisatsioonide ning ÜRO ja rahvusvaheliste organisatsioonide poolt võetavatele meetmetele. Rahastamine hõlmab muu hulgas eelarvetoetust, täiendavat makromajanduslikku abi, ja kui tingimused selleks on täidetud, soodustingimustel rahastamist. Süüria kriisile reageerimiseks loodud Euroopa Liidu piirkondlikust usaldusfondist (Madadi fond) saab anda

Jordaaniale toetusi Süüria pagulaste ja vastuvõtivate kogukondade abistamiseks. Jordania ametiasutustega konsulteeritakse selle protsessi ja kavandatavate meetmete asjus regulaarselt ja neid innustatakse esitama rahastamisettepanekuid. Neid kutsutakse Madadi fondi juhatuse koosolekutele.

Lisand 1: Jordaania ja ELi kohustused

Jordaania kohustused	ELi kohustused
<p>Makromajandusliku stabiilsuse suurendamine (k.a rahvusvahelise kokkuleppe eesmärgid)</p> <p><i>Läbivaatamismehhanism: majandusdialoogid, rahvusvahelise kokkuleppe seire</i></p>	
<p>1) Säilitada makromajanduslik stabiilsus ja töötada laiendatud rahastamisvahendi programmi vastuvõtmiseks IMFiga.</p> <p>2) Arendada majanduskasvu, stabiilsuse ja töökohtade loomise jätkuvuse tagamiseks usaldusväärsete investeeringute programmi, mille mõju võlakoormale on piiratud.</p>	<p>Kahepoolsed kokkulepped</p> <p>a) Toetus uue makromajandusliku finantsabi programmi 2016–2017 kaudu, juhul kui IMFiga saavutatakse rahastamiskokkulepe. Kui olukord peaks nõudma ja asjaolud lubama, uuritakse lisaks nimetatud makromajanduslikule finantsabile täiendava makromajandusliku rahalise toetuse võimalusi.</p> <p>b) Naabruspoliitika investeerimisrahastu muudab suuremahuliste investeeringu-/taristuprojektide jaoks soodustingimustel kättesaadavaks märkimisväärseid finantsressursid.</p>
<p>Erasektori areng, äriklima, kaubandus ja investeerimine, töökohtade loomine</p> <p>(k.a rahvusvahelise kokkuleppe eesmärgid)</p> <p><i>Läbivaatamismehhanism: asjaomaste allkomiteede ja/või temaatilised kohtumised, assotsiatsiooninõukogu, rahvusvahelise kokkuleppe seire</i></p>	
<p>1) Tugevdada kahepoolse kaubanduse ja investeerimise raamistikku (näiteks: põhjalik ja laiaulatuslik vabakaubandusleping, tööstustoodete vastavushindamise ja tunnustamise leping).</p> <p>2) Parandada ärikeskkonda (õiguslik ja regulatiivraamistik), et võimaldada investeerimist, majanduskasvu ja töökohtade loomist ning stimuleerida ettevõtlust ning avaliku ja erasektori partnerlust.</p> <p>3) Asutada investorite jaoks toimivad ühtsed kontaktpunktid.</p> <p>4) Propageerida kehtivast ELi ja Jordaania vabakaubanduslepingust tulenevate</p>	<p>Kahepoolsed kokkulepped</p> <p>a) Käivitada läbirääkimised laiendatud vabakaubanduslepingu sõlmimiseks ja pakkuda asjakohast tuge nende läbiviimiseks.</p> <p>b) Kiirendada ettevalmistusi läbirääkimiste alustamiseks tööstustoodete vastavushindamise ja tunnustamise lepingu sõlmimiseks, et võimaldada Jordaania valitud sektorite toodetele pääsu ELi turule ilma täiendava tehnilise kontrollita.</p> <p>c) Toetada Jordaania valitsuse tööd ärikeskkonna, innovatsiooni- ja investeerimiskliima parandamiseks.</p>

<p>kaubanduseeliste kasutamist Jordaania ettevõtjate poolt.</p> <p>5) Laiendada ettevõtjate toetamist (eksporditurg) Euroopa/rahvusvaheliste kvaliteedistandardite täitmise alal.</p> <p>6) Luua atraktiivne süsteem investeerimiseks kindlaksmääratud tsoonidesse ja anda elamis- ja tööload Süüria pagulastele (mis tähendab, et 18 kindlaksmääratud majandustsooni ja tööstuspiirkonna tootmiskäitistes läheks esimesel ja teisel aastal vähemalt 15 % töökohtadest Süüria pagulastele ning alates kolmandast aastast 25 %) eesmärgiga, et Süüria pagulaste töökohtade arv Jordaania saavutaks 200 000, nagu nähakse ette rahvusvahelises kokkuleppes. Kolmandate poolte järelevalve (Rahvusvaheline Tööorganisatsioon – ILO).</p> <p>7) Laiendada töömahukaid lähenemisviise, mille puhul antakse tööd nii süürlastele kui ka jordanlastele.</p> <p>8) Lihtsustada Süüria pagulaste haldusstaatust, et teha neile kättesaadavaks tööhõive ja põhiteenused ning anda neile võimalus luua äriühinguid nii põgenikelaagrites kui ka väljaspool.</p> <p>9) Kiita heaks riiklik mitteametliku tööturu vastu võitlemise poliitika (kooskõlas ILO soovitustega).</p> <p>10) Tugevdada noorte ja naiste majanduslikke võimalusi ja osalust.</p> <p>11) Korraldada Jordaania ettevõtjate ja investorite konverents.</p>	<p>d) Aidata Jordaania valitsusel ja erasektoril tõsta nende toodete konkurentsivõimet ja kvaliteeti, et tagada nende vastavus rahvusvaheliste standarditele ja suurendada ekspordi (näiteks luua piirkondlik toiduohutuse keskus, mis hõlmaks sanitaar- ja fütosanitaarnormide seire laboreid).</p> <p>e) Toetada äri- ja investorite konverentsi Jordaania.</p> <p>Süüria pagulased</p> <p>a) Lõdvendada ajutiselt 10 aastaks päritolureegleid konkreetsetele toodetele ja 18 kindlaksmääratud majandustsoonis ja tööstuspiirkonnas, kusjuures seeläbi loodud töökohad oleksid mõeldud nii Süüria pagulastele kui ka Jordaania kodanikele, ning kaaluda päritolureeglitest tehtavate erandite täiendavat laiendamist, kui töökohtade loomise eesmärk – 200 000 töökohta pagulastele – on kolmanda poole (ILO) järelevalve all saavutatud.</p> <p>b) Hõlbustada laenude kättesaadavust, kasutades diferentseeritud lähenemisviisi: i) Euroopa ja rahvusvahelised finantsasutused peavad kehtestama krediitliinid, mida haldaksid Jordaania finantsasutused; ii) Anda laenusid, stardiraha ja toetusi mikro-, väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele, kes palkavad nii süürlasi kui ka jordanlasi; iii) Toetada mikrolaenumehhanisme.</p> <p>c) Euroopa Investeerimispank (EIP), Euroopa Rekonstruktsiooni- ja Arengupank (EBRD) suurendavad soodustingimustel rahastamist kooskõlas oma volitustega.</p>
<p align="center">Kvaliteetne haridus ja koolitus sotsiaalse kaasatuse ja arengu jaoks (k.a rahvusvahelise kokkuleppe eesmärgid)</p> <p align="center"><i>Läbivaatamismehhanismid: temaatilised kohtumised, rahvusvahelise kokkuleppe seire</i></p>	
<p>1) Laiendada tööturule orienteeritud haridust, parandada kvaliteetse hariduse kättesaadavust ning tugevdada tööhõive, tehnilise ning kutsehariduse ja -koolituse nõukogu reguleerivat raamistikku.</p>	<p>Kahepoolised kokkulepped</p> <p>a) Suurendada aastatel 2016–2019 koolitust saavate ebasoodsas olukorras olevatest segmentidest pärit inimeste arvu.</p>

<p>2) Toetada oskuste tööturu vajadustele sobitamise poliitikat, parandades akadeemiliste ringkondade ja tööstuse koostööd ja arendades üliõpilaste tööalast konkurentsivõimet tagavaid oskusi.</p> <p>3) Edendada sotsiaalselt kaasatust, suurendades haridust ja koolitust saavate inimeste, eriti naiste, noorte ja puuetega inimeste arvu, ja võttes muid tööturumeetmeid.</p> <p>4) Suurendada õppeaastal 2016–2017 esimese ja teise taseme haridust saavate Süüria pagulaste arvu 190 000-ni, säilitades samal ajal hariduse kvaliteeti.</p> <p>5) Kiirendada kvaliteetse formaalhariduse kättesaadavaks tegemist Süüria pagulastele ja ebasoodsas olukorras olevatele jordaanelastele.</p> <p>6) Pakkuda süürlastele kutseõpet ja suurendada kolmanda taseme hariduse/kõrghariduse võimalusi kõigile haavatavatele noortele (nii jordaanelastele kui ka süürlastele).</p>	<p>b) Suurendada tööministeeriumi rahastamist eelarvetoetuse kaudu, et võimaldada osutada proaktiivseid tööturuteenuseid.</p> <p>c) Jätkata võetud kohustuste täitmist, kuni kokkulepitud koolid on valmis ehitatud.</p> <p>d) Suurendada Süüria pagulaskogukonnast ja ebasoodsas olukorras jordaanelaste hulgast pärit üliõpilaste kõrg- ja tehnikahariduse rahastamist.</p> <p>e) Suurendada võimalusi Erasmus+ programmide raames, mille eesmärk on: i) lihtsustada üliõpilaste, personali, noorte, noorsootöötajate ja vabatahtlike liikuvust Jordaania ja Euroopa vahel; ii) moderniseerida Jordaania kõrgharidusasutusi koostööprojektide kaudu.</p> <p>f) Edendada ajude ringluse kavasisid, üliõpilaste ja teadlaste liikuvust programmi „Horisont 2020“ raames.</p> <p>Süüria pagulased</p> <p>Suurendada rahastamist eelarvetoetuse kaudu, et katta täiendavad kulud õpetajatele, õpikutele, õppemaksudele ja tegevuskuludele, ning toetada koolitaristu laiendamist süürlastest õpilaste jaoks.</p>
<p>Loodusvarade säästev kasutamine ja majandamine</p> <p><i>Läbivaatamismehhanismid: allkomiteede kohtumised, temaatilised konsultatsioonid</i></p>	
<p>1) Laiendada koostööd jätkusuutliku reoveekäitluse nimel.</p> <p>2) Energiatõhusus ja taastuvenergia: saavutada 2020. aastaks energiakasutuse 20 % vähendamine ja suurendada taastuvenergia osa elektritootmises vähemalt 15 %ni.</p> <p>3) Laiendada teadusuuringuid ja innovatsiooni taastuvenergia, veevarustuse ja jäätmekäitluse valdkonnas.</p>	<p>Kahepoolsed kokkulepped</p> <p>a) Eelarve ja naabruspoliitika investeerimisrahastu toetus taastuvenergiale ja piiratud loodusvarade säästvate kasutamisele.</p> <p>b) Toetus suutlikkuse arendamisele ja koolitusele, et arendada asjakohast oskusteavet.</p> <p>c) Toetus energiatoetuse programmidele, sh töökohtade loomiseks.</p> <p>d) Toetus teadus- ja innovatsioonikoostööle taastuvenergia ja energiatoetuse</p>

	valdkonnas. e) Hõlbustada piirkondlike energiaturgude loomist.
Koostöö tugevdamine stabiilsuse ja julgeoleku, sh terrorismivastase võitluse vallas	
<i>Läbivaatamismehhanismid: terrorismivastase võitluse alane dialoog, allkomiteede ja/või temaatilised kohtumised, assotsiatsiooninõukogu</i>	
<p>1) Edendada talitustevahelist koostööd ja lihtsustada rahastajate rahvusvahelist koordineerimist, et edendada õigusriigi põhimõtetel põhinevaid terrorismi/vägivaldse äärmusluse vastase võitluse strateegiaid.</p> <p>2) Tihendada veelgi noorte radikaliseerumise vastast koostööd ja deradikaliseerimisalgatusi, sh hariduse ja töökohtade loomise programmide kaudu.</p> <p>3) Pühenduda terrorismivastasele koostööle ja dialoogile ELiga.</p> <p>4) Katastroofide ohjamine: tõhustada ministriumidevahelist koordineerimist; tõhustada kodanikukaitseametnike koolitust kodanikukaitse ja riskijuhtimise valdkonnas ning eraldada asjakohased vahendid; suurendada riikliku julgeoleku ja kriisiohje keskuse suutlikkust toimida piirkondliku koolitus- ja harjutuskeskusena; tõsta kohalike kogukondade teadlikkust.</p>	<p>Kahepoolsed kokkulepped</p> <p>a) Jätkata Jordaania toetamist radikaliseerumise, vägivaldse äärmusluse ja terrorismi ennetamisel ja nende vastu võitlemisel.</p> <p>b) Laiendada koostööd lennundusjulgestuse, õiguskaitsealase koostöö ja piirihalduse alal, toetada võitlust rahapesu ja terrorismi rahastamise vastu.</p> <p>c) Julgeolek/terrorismivastane võitlus: koostöö mh ELi ja liikmesriikide spetsialiseeritud asutustega.</p> <p>d) Katastroofide ohjamine: toetada varajase hoiatamise, ennetamise ja valmisoleku tõhustamist ning pakkuda tihedamaid partnerlussuhteid liidu kodanikukaitse mehhanismiga.</p>
Hästi hallatud pagulas-, rände- ja liikuvuspoliitika	
<i>Läbivaatamismehhanismid: liikuvuspartnerlus ja/või asjaomased allkomiteed, assotsiatsiooninõukogu</i>	
<p>EL ja Jordaania kirjutasid liikuvuspartnerlusele alla 2014. aasta oktoobris. Nad leppisid kokku rakendada sellest tulenevad vastastikused poliitilised kohustused ja võtta kõik asjaomases lisas loetletud meetmed kooskõlas järgmiste seal nimetatud prioriteetidega:</p> <ul style="list-style-type: none"> • edendada hästi hallatud seaduslikku rännet ja liikuvust; • tugevdada asjaomaste Jordaania ametiasutuste piirihalduse ja ebaseadusliku rände takistamise suutlikkust; • tugevdada rände ja arengu vahelist seost; 	

- laiendada rändajate kaitset kooskõlas rahvusvaheliste kohustustega.

EL ja Jordaania kohustuvad pingutama rohkem liikuvuspartnerluse rakendamise nimel, keskendudes peamiselt lisas loetletud meetmetele, võttes arvesse, et lisa on elav dokument, mida võib aja jooksul täiendada, tingimusel et see jääb vastavusse liikuvuspartnerluse poliitiliste kohustustega.

Kohtu- ja poliitiline reform, demokraatlikud valimised ja inimõigused

Läbivaatamismehhanismid: ÜRO inimõiguste mehhanism, inimõigustealased dialoogid, poliitilised dialoogid, assotsiatsiooninõukogu

1) Meetmed kohtute sõltumatus saavutamiseks.

2) Tasuta õigusabi parem kättesaadavus.

3) Jätkuvad poliitilised reformid, et tagada Jordaania pikaajaline stabiilsus ja demokraatlik valitsemistava.

4) Demokraatlike institutsioonide rolli tugevdamine.

5) Demokraatlike valimiste jätkuv korraldamine.

6) Kodanikuühiskonna osalusmehhanismide tõhustamine reas juhtivates sektorites.

7) Riikliku inimõigustealase tegevuskava 2016–2025 rakendamine.

8) Inimõiguste edendamine ja järgimine, k.a naiste õigused ja naiste osalus avalikus elus.

9) Rahvusvahelistest ja riiklikest inimõigusi käsitlevatest õigusaktidest tulenevate kohustuste täitmine.

10) Meediapluralismi säilitamise raamistik.

Kahepoolsed kokkulepped

a) Eelarvetoetus kohtureformi toetamiseks.

b) Suutlikkuse arendamine, seire ja mõjuhindamistugi.

c) Parlamenti ja erakondi toetavad meetmed.

d) Sõltumatu valimiskomisjoni toetamine.

e) ELi valimisvaatlusmissioonid (Jordaania kutsel).

f) Inimõiguste edendamisele ja järgimisele suunatud valitsusprogrammide ja valitsusväliste algatuste jätkuv toetamine vastavalt ELi globaalsetele inimõigustealastele prioriteetidele ning Jordaania valitsuse inimõigustealase tegevuskava 2016–2025 toetamine.

g) Soolise võrdõiguslikkuse ja inimõiguste jätkuv toetamine, sh ELi soolise võrdõiguslikkuse tegevuskava alusel.

Lisand 2: Kriteeriumid

Tehakse ettepanek kasutada ELi ja Jordaania kokkuleppe rakendamise seireks järgmisi kvantitatiivseid kriteeriume. Seire toimub regulaarselt vähemalt kord aastas ettenähtud läbivaatamismehhanismide ning ELi ja Jordaania kahepoolse koostööga seotud kohtumiste raames.

Jordaania kohustused	ELi kohustused
<p>– 50 000 töökohta Süüria pagulastele 2016. aasta lõpuks; 75 000 töökohta 2017. aasta lõpuks; 100 000 töökohta 2018. aasta lõpuks, tingimusel, et töölubade järele on piisav nõudlus.</p> <p>– Haridus: riiklikku tasuta haridust antakse 2016. aastal vähemalt 140 000 Süüria lapsele ning 2017. aasta lõpuks vähemalt 190 000 lapsele.</p>	<p>Kahepoolsed kokkulepped</p> <p>2016. ja 2017. aastal eraldatakse kokku vähemalt 747 miljoni euro ulatuses uusi rahalisi vahendeid, sh:</p> <ul style="list-style-type: none">▪ 200 miljoni euro suurune laen makromajandusliku finantsabi raames, kui eeltingimused on täidetud;▪ 108 miljoni euro ulatuses humanitaarabi aastatel 2016–2017. <p>Süüria pagulased</p> <p>EL kohaldab Jordaania ekspordile lihtsustatud päritolureegleid:</p> <ul style="list-style-type: none">▪ 10 aastaks,▪ 18 kindlaksmääratud majandustsooni ja tööstuspiirkonna puhul.